

ОБРЯД ВІДКРИТТЯ ДВЕРЕЙ МИЛОСЕРДЯ У ПОМІСНИХ ЦЕРКВАХ

13 грудня 2015 року
Третя неділя Адвенту

Вступ

Нижченаведений Обряд відкриття Дверей Милосердя в помісних Церквах стосується Церков римського обряду, а також інших західних не-римських Церков, правоможна влада котрих може його адаптувати залежно від своєї традиції.

Пастирі східних Церков, якщо матимуть таке бажання, можуть відредагувати обряд відкриття згідно з їхнім власним літургійним порядком.

День

1. Святіший Отець Франциск у буллі «*Misericordiae Vultus*» (укр. «Обличчя Милосердя», далі – MV) постановив, що Святий Рік розпочнеться 8 грудня 2015 р., в урочистість Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії, відкриттям Святих Дверей у базиліці св. Петра у Ватикані. Наступної неділі, тобто 13 грудня – у третю неділю Адвенту, будуть відкриті Святі Двері у кафедральному соборі Рима, тобто у базиліці св. Йоана на Лятерані. Потім Святі Двері будуть відкриті також у інших папських базиліках. Окрім цього, Святіший Отець постановив, *«щоб саме в цю неділю в кожній помісній Церкві в кафедральному соборі, який є храмом-матір'ю для всіх вірних, а також у конкафедральних чи в інших храмах з особливим значенням були відкриті на увесь рік такі самі Двері Милосердя. Згідно із рішенням єпископа-ординарія такі Двері можна відкрити також у санктуаріях, у місцях багатолюдних прощ, саме в яких паломники дуже часто відчувають у серцях дотик благодаті і знаходять дорогу до навернення»* (MV 3).

Місце

2. Євхаристію, яка відкриттям Дверей Милосердя розпочинає Ювілей в помісних Церквах, слід відправити в кафедральному соборі. Євхаристія повинна бути одна, однак якщо в дієцезії, згідно з Кодексом Канонічного Права, є конкафедральний собор, то він теж повинен бути місцем церемонії відкриття.

В інших храмах або в санктуаріях, у котрих дієцезіяльний єпископ постановив відкрити Двері Милосердя, під головуванням єпископського делегата повинна відбутися євхаристійна відправа, під час якої має мовитися спеціальна молитва біля головних дверей (див. пп. 40-45).

Характер відправи

3. Аспекти, що формують обряд відкриття Дверей Милосердя і визначають його характер та зміст:

- тайна Бога, багатого милосердям та співчуттям (Еф 2, 4 і Як 5,11), яка була явлена і втілена у Христі, котрий є Обличчям милосердя Отця, і яка неухабно реалізується дарованим нам Святим Духом (Йн 20, 22-23);
- пізнання Христа як єдиних дверей, увійшовши крізь які можна дійти до спасіння (пор. Йн 10, 9), і єдиної дороги, яка провадить до Отця (пор. Йн 14, 6);
- неухабне паломництво Церкви до Ісуса Христа, який є «учора й сьогодні – той самий навіки» (Євр 13, 8).

Головний служитель

4. В усій відправі головує дієцезіяльний єпископ, бо, з одного боку, цього вимагає характер дня Господнього, а, з іншого, цього вимагає традиція Церкви. Також особливо важливою причиною є і сам Ювілейний Рік. Святу Месу 13 грудня 2015 року слід організувати як спільнотну Месу (*stationalis*). З огляду на вищевикладене, нехай разом із єпископом співслужать священники, котрі спільно з ним трудяться у дієцезії. Диякони, аколіти та лектори повинні виконувати функції, визначені кожному з них. Варто докласти зусиль, щоб у відправі прийняла участь якомога більша кількість вірних.

Особливий знак церемонії відкриття

5. У тракті евхаристійної відправи особливим знаком інавгурації надзвичайного Святого Року є відкриття Дверей Милосердя і процесійний вхід спільноти Церкви, тобто єпископа, духівництва та вірних, до кафедрального собору – храму-матері усіх вірних. В цьому храмі пастир дієцезії виконує своє учительське служіння, звершує святі обряди, править літургію прослави і убогання, керує церковною спільнотою.

6. В перебігу церемонії можна виділити п'ять пунктів:

- *statio* у якомусь поблизькому храмі чи в іншому відповідному місці;
- процесія;
- відкриття Дверей Милосердя і вхід учасників до собору;
- спомин святого Хрещення;
- відправа Євхаристії.

Храм для *statio*

7. У якості *statio* слід обрати відповідний достатньо великий храм, щоб можна було в ньому звершити вступні обряди. Храм цей повинен знаходитися не занадто далеко від собору, але й не занадто близько, щоб достатня віддаленість дозволила влаштувати дійсно достойну процесію.

8. Основними пунктами *statio* є:

- привітання і вступні молитви;
- виголошення євангельської перикопи;
- читання вступної частини булли *Misericordiae Vultus*, що проголошує Святий Рік.

Процесія

9. Процесія – це символічне вираження паломництва, яке *«є особливим знаком у Святому Році, оскільки являє собою ікону дороги, котрою кожен з нас іде у часі свого існування»* (MV 14). Також процесія нагадує істину, що *«теж і милосердя є метою, яку ми маємо досягнути і яка вимагає зусиль і самопосвяти»* (там же).

10. Під час процесії рекомендується використовувати псалми, які особливим чином пристосовані до цієї дії: напр., 86 псалом, який оспівує поставу довіри, цілковитого покладання на Бога і надії на Його спасенне втручання, або 25 псалом – гімн, що оспівує доброту Бога, на якого уповає молільник і в якому знаходить мир і радість духа. З огляду на древню традицію і універсальність закликів, під час процесії рекомендовано також співати Літанію до Всіх Святих

11. Під час процесії слід виразно підкреслити значення книги Євангелія. Ця книга, яку має нести диякон на самому переді процесії, символізує Христа, який іде на чолі свого народу. Вона також символізує Його Слово, яке є світлом і проводирем для Його учнів.

Відкриття Дверей Милосердя і вхід до кафедрального собору

12. Вхід до собору має відбутися крізь центральні двері, які є чудовим христологічним символом (пор. Їн 10,7. 9) і які одночасно становлять Двері Милосердя – головну характерну прикмету надзвичайного Ювілею. Єпископ словами 118 псалма закликає відкрити Двері, яка у свою чергу відкриває двері милосердного Божого Серця, явлені в пробитому боці Ісуса на хресті (пор. Їн 19, 34). Це саме Христос є дверима, що ведуть до спасіння, як говорить антифон, створений на основі слів Євангелія (пор. Їн 10, 9).

Тому вхід повинен відбуватися якомога урочистіше: двері слід оздобити зеленими гілками чи вінком та, якщо це доречно, христологічними символами. Окрім цього, необхідно також підкреслити виразну затримку на порозі: перед входом до собору єпископ зупиняється і зупиняє всю процесію. Потім єпископ урочисто показує книгу Євангелія – Слово Милосердя – насамперед назовні, а потім всередину собору. У цей час співається антифон «Я є двері».

13. Після закінчення цього обряду єпископ несе книгу Євангелія і разом зі співслужителями та міністрантами направляє у процесії до вівтаря. Вірні займають свої місця. У цей час співається антифон на вхід з III неділі Адвенту або інший відповідний спів.

Спомин святого Хрещення

14. Вхідними дверима до Церкви є таїнство святого Хрещення, а його живим спомином є обряд благословення води і обряд окроплення. Хрещення бо – це «перше таїнство Нового Завіту, в якому люди у вірі еднаються з Христом, отримують Духа усиновлення та ймення і гідність Божих дітей; зрисиш у одне з Христом, вони беруть участь у Його смерті та воскресінні, долучаються до Його Тіла; помазані Святим Духом, вони стають храмом, присвяченим Богові, та членами Церкви, *«родом вибраним, царським священством, святим народом, людом придбаним»* (1 Пт 2, 9).

15. Звершення Євхаристії *«як дія Христа і організованого ієрархійно Божого народу є центром всього християнського життя як вселенської, так і помісної Церкви, а також окремих вірних. Адже в Месі досягають своєї вершини як діяння Бога, який освячує світ у Хри-*

сті, так і культ, який люди складають Отцеві, прославляючи Його через Христа, Божого Сина, у Святому Духові» (Загальний Вступ до Римського Месалу, п. 16). Тому Євхаристія є кульмінацією відправи відкриття Ювілею. У ній Отець у своєму милосерді виходить назустріч усім, що шукають Бога «щирим серцем», Він безустанно жертвує людям свої завіти і дозволяє скуштувати вічність свого Царства, «де з усім створінням, визволеним від зісущтя гріха і смерті, будемо прославляти Тебе через Господа нашого Ісуса Христа» (IV Євхаристійна Молитва).

Речі, які слід приготувати

16. У сакристії стаційного храму слід приготувати:

- літургійні шати, необхідні для звершення святої Меси, як для єпископа та пресвітерів-співслужителів, так і для диякона та інших учасників відправи;
- плювіал, якщо єпископ використовуватиме його під час процесії;
- процесійний хрест і свічки;
- Євангеліарій;
- кадильницю і кадило.

У сакристії кафедрального собору слід приготувати:

- посудину з водою для окроплення і кропило;
- все, що потрібне для звершення святої Меси (див. ЗВРМ, пп. 117-118).

ВІДКРИТТЯ ЮВІЛЕЮ У КАФЕДРАЛЬНОМУ ХРАМІ

ВСТУПНІ ОБРЯДИ У СТАЦІЙНОМУ ХРАМІ

17. У третю неділю Адвенту, або ще під час першої вечірні вірні у визначений час збираються у якомусь поблизькому храмі або в іншому відповідному місці (але не в кафедральному чи конкафедральному храмі, бо саме до них йтиме процесія).

18. Єпископ, співслужителі та диякони, одягнувши літургійні шати фіолетового (або рожевого) кольору, направляються до місця зібрання вірних. Єпископ замість орнату може одягти плювіал, який слід зняти після процесії.

19. У той час, коли єпископ і його супровід наближаються до приготованого їм місця, співається гімн Ювілею. Спів може відбуватися під акомпанемент органа.

Єпископ звертається до вірних, мовлячи:

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Вірні відповідають:

Амінь.

Потім звертається до них з привітанням:

**Милосердя Отця,
мир від Господа нашого Ісуса Христа
і сопричастя в Святому Духові
нехай будуть з усіма вами.**

Вірні відповідають:

І з духом твоїм.

20. Єпископ закликає вірних благословляти і прославляти Бога (пор. Пс 103):

**Слава Тобі, Господи, котрий прощаєш нам беззаконня
і зцілюєш всі наші хвороби.**

R/. Бо Твоє милосердя навіки.

**Слава Тобі, Господи, щедрий і милосердний,
довготерпеливий і багатомилостивий.**

R/. Бо Твоє милосердя навіки.

**Слава Тобі, Господи,
Отче, який милосердиться над дітьми своїми.**

R/. Бо Твоє милосердя навіки.

або:

Благословенний Ти, Отче,
бо сотворив чудеса великі.

(пор. Пс 136)

R/. Милість Твоя навіки.

Благословенний Ти, Сину Первородний,
бо обмив нас від гріхів наших Кров'ю своєю.

(пор. Одкр 1, 5)

R/. Милість Твоя навіки.

Благословенний Ти, о Святий Духу,
Утішителю душ найсолодший.

(пор. Секвенція на П'ятдесятницю)

R/. Милість Твоя навіки.

21. Потім єпископ звертається із коротким заохоченням до вірних такими або подібними словами:

Возлюблені брати і сестри!

З поглядом, скерованим на Ісуса і Його милосердне обличчя, в урочистість Пресвятої Діви Марії Святіший Отець розпочав надзвичайний Ювілей, який відкриває для нас усіх і для всього людства двері у милосердя Бога. Єднаючись зі всією вселенською Церквою, ця відправа урочисто розпочинає Святий Рік для нашої дієцезіяльної Церкви і стає прелюдією до глибокого переживання благодаті і примирення.

Тож слухаймо з радістю слова Євангелія милосердя, котрі Господь Христос, Агнець Божий, що бере гріхи світу, проголошує людям, запрошуючи прийняти любов, яку Він безустанно проповідує всьому творінню.

22. Після виголошення цього заохочення єпископ мовить наступну молитву (пор. Меса про примирення, №16, Римський Месал):

Молімося.

Боже, Подателю істинної свободи, Ти зі всіх людей бажаєш утворити один народ для вільного служіння і даєш нам час благодаті та благословення, † вчини, просимо, щоб Твоя Церква, укріпившись у свободі, ставала для світу животворним вселенським таїнством спасіння, * і являла та звершувала тайну любові до людей. Через Христа, Господа нашого.

В. Амінь.

23. Далі слідує проголошення дияконом Євангелія.

Диякон:

Господь з вами.

Вірні відповідають:

І з духом твоїм.

Диякон:

Зі святого Євангелія від Луки.

Лк 15, 1-7

За одного грішника, який кається, радість на небі буде велика.

Підходили до Ісуса всі митники та грішники, щоби послухати Його. І нарікали фарисеї та книжники, говорячи, що Він грішників приймає і з ними їсть.

А Він розповів їм ось таку притчу, кажучи: «Який чоловік із вас, маючи сто овець і загубивши одну з них, не лишає дев'яносто дев'ять у пустелі та не йде за тією, що загубилася, доки не знайде її? І, знайшовши, бере на свої плечі, радіючи, і, прийшовши до хати, він скликає друзів і сусідів, кажучи їм: “Радійте зі мною, бо я знайшов мою вівцю, яка загубилася”. Кажу вам, що за одного грішника, який кається, радість на небі буде більша, ніж за дев'яносто дев'ятьма праведниками, які не потребують покаєння».

Слово Господнє.

Вірні відповідають:

Слава Тобі, Христе.

24. Після Євангелія можна дотримуватися коротку хвилину тиші, потім лектор зачитує початок булли, яка проголошує надзвичайний Ювілей.

З булли *Misericordiae Vultus*,

яка проголошує надзвичайний Ювілей милосердя

(пп. 1-3)

1. Ісус Христос є обличчям милосердя Отця. Здається, що тайна християнської віри знаходить своє вивершення в цьому слові. Воно стало живим, видимим і осягнуло свою вершину в Ісусові з Назарета. Отець, «багатий милосердям» (Еф 2, 4), явивши Моєсеєві своє ім'я: «Бог милосердний і ласкавий, нескорий на гнів, многомилостивий, і вірний» (Вих 34, 6), вчинив, що людина могла різними способами та в багатьох моментах історії безперервно пізнавати Його божественну природу. «Коли ж сповнився час» (пор. Гал 4, 4), коли все було приготовано згідно з Його задумом спасіння, Він зіслав свого Сина, родженого з Марії Діви, щоб остаточно явити нам свою любов. Хто Його бачить, той бачить і Отця (пор. Ін 14, 9). Ісус з Назарета своїми словами, вчинками і всім своїм єством являє милосердя Бога.
2. Нам необхідно неухайно занурюватися в цю тайну милосердя. Вона для нас є джерелом радості, спокою та миру. Вона є умовою спасіння. Милосердя – це слово, яке уособлює Пресвяту Трійцю. Милосердя – це найвищий і найдосконаліший чин, в якому Бог виходить нам назустріч. Милосердя – це основоположний закон, який живе у серці кожної людини, коли вона дивиться щирими очима на свого брата, котрого стрічає

на життєвій дорозі. Милосердя – це дорога, яка сполучає Бога і людину, оскільки воно відкриває серце на надію, що Бог любитиме нас завжди, помимо обмеження, яким є наш гріх.

3. Є миті, коли ми ще більше покликані зосередити погляд на милосерді, щоб ми самі стали плідним знаком діяння Отця. Саме тому я проголосив Надзвичайний Ювілей Милосердя як сповнений благодаті час для Церкви, щоби свідчення вірних стало ще міцнішим і пліднішим.

25. Після прочитання цього тексту диякон або інший призначений служитель закликає розпочати процесію:

Брати і сестри! Рушаймо в Ім'я Христа. Він є дорогою, яка провадить нас у рік благодаті і милосердя.

ПРОЦЕСІЯ

26. Єпископ насилає кадило до кадильниці і процесія рушає до кафедрального (конкафедрального) собору, в якому звершуватиметься свята Меса. Попереду іде міністрант з кадильницею, потім – диякон зі святково оздобленим хрестом, по його боках – міністранти із запаленими свічками, далі іде диякон, потім єпископ, а за ним священики, інші служителі та вірні.

27. Під час процесії вірні або хор співають антифони і відповідні псалми, запропоновані тут раніше (див. п. 10). Мелодіями до антифонів можуть слугувати мелодії до співів перед Євангелієм. Можна співати також Літанію до Всіх Святих та інші відповідні співи.

Антифон

Милості Господні повіки оспівувати буду,
з роду в рід своїми устами буду сповіщати про Твою вірність. Пс 89, 2

або:

Блаженні милосердні,
бо вони помилувані будуть. Мт 5, 7

або:

Господь до всіх добрий;
Його милості – на кожному Його ділі. Пс 145, 9

Із псалма 86:

Господи, прихили своє вухо і до мене обізвися, *
бо я нужденний і вбогий.

Збережи мою душу, бо я побожний. *

Спаси свого слугу, мій Боже, – того, хто надіється на Тебе.

Антифон.

Господи, мене помилуй, *
бо до Тебе весь день я волаю.
Розвесели слуги свого душу, *
бо до Тебе, Господи, підношу я свою душу.

Антифон.

Адже Ти, Господи, добрий і прощаєш, *
Ти багатомилостивий до всіх, які до Тебе кличуть.
Господи, вислухай мою молитву *
і будь уважний до голосу мого благання.

Антифон.

В дні моєї скорботи я кличу до Тебе, – *
і Ти обізвишся до мене.
Немає такого як Ти, о Господи, між богами, *
з такими ділами, як у Тебе.

Антифон.

Навчи мене, Господи, своєї дороги, *
і я піду за правдою Твоєю.
Нехай моє серце буде в єдності з Тобою, *
щоб перед Твоїм Іменем острах мало.

Антифон.

Буду величати Тебе, Господи, мій Боже, усім моїм серцем *
прославлю Ім'я Твоє навіки.
Адже велике Твоє милосердя до мене, *
Ти визволив мою душу з найглибшого шеолу.

Антифон.

Боже, горді повстали проти мене, †
і натовп сильних дошукувався душі моєї: *
вони не поставили Тебе перед собою.
А Ти, Господи, Бог щедрий і милосердний, *
багатомилостивий, праведний і довготерпеливий!

Антифон.

Або:

Із псалма 25

Господи, до Тебе підношу я мою душу, *
Мій Боже, на Тебе я надіюсь:
хай засоромлений не буду. *
Хай не торжествують мої вороги наді мною.

Антифон.

Господи, відкрий мені свої дороги – *
навчи мене ходити Твоїми стежками.
Провадь мене у своїй правді *
і навчай мене, бо Ти – Бог мого спасіння.

Антифон.

Господи, згадай своє милосердя *
і свою милість, бо вони одвічні.
Гріхів моєї мого юнацтва й моїх переступів не згадуй, *
а згадай мене з Твого милосердя.

Антифон.

Господь – благий і праведний, *
тому навчає грішників дороги.
Він веде у справедливості бідних *
і своїх шляхів навчає убогих.

Антифон.

Усі Господні дороги – це милосердя і правда *
для тих, хто дотримується Його завіту і Його свідчень.
Задля Твого Імені, Господи, мій гріх пробачиш, – *
бо йому числа немає.

Антифон.

Обернися до мене і мене помилуй, *
бо я самотній і нещасний.
Помножилася журба мого серця. *
Виведи мене з мого лиха.

Антифон.

Поглянь на моє приниження, на мою тривогу, *
і всі гріхи мої вибач.
Збережи мою душу і дай мені спасіння, *
щоб я не був засоромлений, бо на Тебе я надіюсь.

Антифон.

ВХІД ДО СОБОРУ

28. Прийшовши до центральних дверей кафедрального (конкафедрального) собору, процесія затримується. Єпископ виголошує:

Відчиніть нам праведності двері,
щоб ми, увійшовши ними, Господа прославляли.

Пор. Пс 118, 19

29. Під час того, як двері відчиняються, єпископ продовжує:

Ось двері Господні:

увійдімо ними,

щоб отримати прощення і милосердя.

30. Диякон передає єпископові книгу Євангелія. Єпископ, стоячи на порозі, підносить книгу над головою і тримає її, тоді співається нижченаведений або інший відповідний антифон. Диякон, який ніс процесійний хрест, у цей час стає обіч єпископа.

Антифон

- Я є двері! - Господь говорить.

Якщо хто Мною ввійде, то буде спасенний;

і він увійде та вийде, і знайде пасовисько.

Пор. Йн 10, 9

31. Після співу антифону процесія іде далі в напрямку вівтаря. Спочатку іде міністрант з кадильницею, потім міністранти з хрестом та свічками, потім єпископ з книгою Євангелія, священники, інші міністранти та вірні. У цей час співається антифон на вхід або інший відповідний спів.

Антифон

Радійте завжди в Господі;

і ще раз кажу: радійте!

Господь близько!

Флп 4, 4. 5

32. Дійшовши до вівтаря, єпископ кладе на ньому книгу Євангелія. Якщо до цієї пори він був у плювіалі, знімає його і одягає орнат. Потім єпископ цілує вівтар, окаджує його і сідає на кафедри.

СПОМИН СВЯТОГО ХРЕЩЕННЯ

33. Міністрант або диякон приносить єпископові посуд з водою. Замість кропила можна використати зелену гілку, на зразок ісопа. Потім єпископ закликає зібрання до молитви такими або подібними словами:

Брати і сестри!

Смиренно благаймо Господа Бога нашого, щоб Він благословив цю сотворену воду, якою ми будемо окроплені на спомин нашого Хрещення. У ній прикликаймо милосердя і спасіння силою Христового воскресіння.

Усі певний час моляться в тиші.

Потім єпископ, розвівши руки, продовжує:

Господи, Боже Всемогутній,

Ти є джерелом і началом життя тіла та душі.

Просимо Тебе: благослови ✠ цю воду,

якою ми з упованням послуговуємося,

щоб випросити прощення наших гріхів

та отримати оборону проти всяких підступів сатани

і дар Твоєї опіки.

Вчини, Боже, у своєму милосерді,

щоб джерела живої води

завжди били заради нашого спасіння,

аби ми, внутрішньо очищені,

могли наблизитися до Тебе

і уникли всяких небезпек для душі і тіла.

Через Христа, Господа нашого.

Вірні відповідають:

Амінь.

34. Єпископ бере кропило, окроплює себе, співслужителів, міністрантів і весь люд, проходячи вздовж головної нави храму. В цей час співаються нижченаведені антифони або інші відповідні пісні, напр. «Asperges me», «Воздамо навіки похвалу» («Співаймо Господу», т. I, с. 12-15) чи «В Хрещенні присягнув я раз» .

Антифон

**Окропи мене, Господи, – і я стану чистий,
обмий мене – і за сніг біліший стану.**

Пор. Пс 51, 9

або:

**Омий мене, Господи, від мого беззаконня –
і за сніг біліший стану.**

Пор. Пс 51, 9

або:

**– Я окроплю вас чистою водою і від усіх ваших гидот очищу,
Я дам вам нове серце, – Господь говорить.**

Пор. Єз 36, 25-26

35. Після повернення до кафедри єпископ говорить:

Нехай Всемогутній Бог очистить нас від гріхів і вчинить, щоб ми через звершення цієї евхаристійної Жертви удостоїлися участі в небесній трапезі.

Усі відповідають:

Амінь.

36. Потім єпископ співає або говорить колекту.

Молімося.

Боже, Ти бачиш, як вірно Твій народ очікує свята Господнього Різдва; † вчини, просимо, щоб ми спромоглися дійти до цього великого свята спасіння * і святкували його в радості урочистими величаннями у постійному торжестві. Через Господа нашого Ісуса Христа, Сина Твого, † котрий з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа, * Бог, на віки вічні.

Всі відповідають:

Амінь.

37. Далі Меса слідує звичним порядком.

ОБРЯДИ ЗАКІНЧЕННЯ

38. Перед урочистим благословенням зібранню слід оголосити, у яких ще храмах чи санктуаріях єпископ постановив відкрити Двері Милосердя, щоб вірні могли приймати дар відпусту в цих храмах впродовж усього надзвичайного Ювілею.

Потім єпископ говорить:

Спрямуймо зараз наші думки до Марії, Матері Милосердя. Нехай Її ласкавий погляд супроводжує нас у цей Святий Рік, щоб ми всі могли відкрити радість з приводу прихильності до нас нашого Бога.

Зібрання звертається до Марії, Матері Милосердя, співом антифона «*Salve Regina*» («Слався, Царице»), «*Alma Redemptoris Mater*» або іншим подібним співом. Потім слідує урочисте благословення, передбачене на період Адвенту (Римський Месал, с. 659).

39. Після благословення диякон розсилає вірних. Можна використати наступне формулювання:

Будьте милосердні, як Отець ваш милосердний.

Ідіть з миром Христовим.

Вірні відповідають:

Богу подяка.

ВІДКРИТТЯ ЮВІЛЕЮ У САНКТУАРІЯХ АБО ХРАМАХ, ВИЗНАЧЕНИХ ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИМ ЄПИСКОПОМ

40. У храмах та санктуаріях, в яких єпископ постановив відкрити Двері Милосердя, у евхаристійній відправі III неділі Адвенту головує єпископських делегат.

На початку відправи головний служитель направляє до центральних дверей храму чи санктуарію і після закінчення співу на вхід розпочинає відправу хресним знаменням і привітанням:

В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Вірні відповідають:

Амінь.

Потім звертається до них з привітанням:

Милосердя Отця,
мир від Господа нашого Ісуса Христа
і сопричастя в Святому Духові
нехай будуть з усіма вами.

Вірні відповідають:

І з духом твоїм.

Потім служитель закликає вірних благословляти і прославляти Бога (пор. Пс 103):
Слава Тобі, Господи, котрий прощаєш нам беззаконня
і зцілює всі наші хвороби.

R/. Бо Твоє милосердя навіки.

Слава Тобі, Господи, щедрий і милосердний,
довготерпеливий і багатомилостивий.

R/. Бо Твоє милосердя навіки.

Слава Тобі, Господи,
Отче, який милосердиться над дітьми своїми.

R/. Бо Твоє милосердя навіки.

або:

Благословенний Ти, Отче,
бо сотворив чудеса великі.

(пор. Пс 136)

R/. Милість Твоя навіки.

Благословенний Ти, Сину Первородний,
бо обмив нас від гріхів наших Кров'ю своєю.

(пор. Одкр 1, 5)

R/. Милість Твоя навіки.

Благословенний Ти, о Святий Духу,
Утішителю душ найсолодший.

(пор. Секвенція на П'ятдесятницю)

R/. Милість Твоя навіки.

Після цих закликів мовиться наступна молитва:

Молімося.

Благословляємо Тебе, Боже, Святий Отче.

Ти зіслав у цей світ свого Сина,
щоби Він Кров'ю, пролитою на хресті,
зібрав усіх людей, розпорошених гріхом.

Він є Пастирем і дверима вівцям,
котрі приходять до однієї вівчарні.

Хто увійде цими дверима,
той знайде поживу і буде спасенний.

Отож просимо Тебе, Боже:

нехай вірні, які будуть переступати поріг цього храму,
будуть прийняті Тобою
і зазнають, Отче, Твого милосердя.

Через Христа, Господа нашого.

Всі відповідають:

Амінь.

41. Після молитви головуючий впроваджує зібрання до обряду окроплення цими або подібними словами:

(Возлюблені брати і сестри!)

Рік милосердя, оголошений Святішим Отцем, заохочує всіх нас глибоко пізнати благодать примирення.

Отож зараз, в окропленні свяченою водою, згадаймо усі наше святе Хрещення. Цей спомин прикличе милосердя і спасіння, які ми отримали силою воскресіння Ісуса Христа.

42. Після цього заохочення головний служитель разом з міністрантами прямує до вівтаря, окроплюючи люд водою, взятою з кропильниці біля дверей. Відповідно, вона повинна бути приготована заздалегідь. В цей час співаються нижченаведені антифони або інші відповідні пісні, напр. «Asperges me», «Воздамо навіки похвалу» («Співаймо Господу», т. I, с. 12-15) чи «В Хрещенні присягнув я раз».

Антифон

Окropи мене, Господи, – і я стану чистий,
обмий мене – і за сніг біліший стану.

Пор. Пс 51, 9

або:

**Омий мене, Господи, від мого беззаконня –
і за сніг біліший стану.**

Пор. Пс 51, 9

або:

**– Я окроплю вас чистою водою і від усіх ваших гидот очищу,
Я дам вам нове серце, – Господь говорить.**

Пор. Єз 36, 25-26

43. Віддавши честь вівтарю глибоким поклоном і поцілунком, головний служитель
окаджує його та йде на місце головування, звідки мовить:

**Нехай Всемогутній Бог очистить нас від гріхів
і вчинить, щоб ми через звершення цієї євхаристійної Жертви
удостоїлися участі в небесній трапезі.**

Всі відповідають:

Амінь.

44. Потім слідує колекта і далі Меса слідує звичним порядком.

45. Наприкінці святої Меси можна використати обряди розіслання. Диякон мовить:

**Будьте милосердні, як Отець ваш милосердний.
Ідіть з миром Христовим.**

Вірні відповідають:

Богу подяка.

ВІДПРАВА, ЯКА ЗАКРИВАЄ НАДЗВИЧАЙНИЙ ЮВІЛЕЙ В ЛОКАЛЬНИХ ЦЕРКВАХ

13 листопада 2016 року
33 неділя Звичайного періоду

Вступ

Нижченаведений обряд закриття надзвичайного Ювілею в локальних Церквах стосується Церков римського обряду, а також інших західних не-римських Церков, котрих правоможна влада може його адаптувати залежно від своєї традиції.

Пастирі східних Церков, якщо матимуть таке бажання, можуть відредагувати обряд закриття згідно з їхнім власним літургійним порядком.

День

1. Святіший Отець Франциск в буллі «*Misericordiae Vultus*» постановив, що Святий Рік закінчиться 20 листопада, в урочистість Ісуса Христа, Царя Всесвіту, закриттям Святих Дверей в базиліці св. Петра у Ватикані. Тижнем раніше, 13 листопада, в XXXIII неділю Звичайного періоду, ювілей буде закритий в локальних Церквах.

Місце

2. Відправа Євхаристії на закінчення Ювілею повинна відбутися в кафедральному соборі і лише один раз.

В інших санктуаріях та храмах, в яких дієцезіяльний єпископ постановив відкрити Двері Милосердя, має відбутися подячна євхаристійна відправа під головуванням єпископського делегата.

Головний служитель

3. В усій відправі головує дієцезіяльний єпископ, бо, з одного боку, цього вимагає характер дня Господнього, а, з іншого, цього вимагає традиція Церкви. З огляду на вищевикладене, нехай разом із єпископом співслужать священники, котрі спільно з ним трудяться у дієцезії. Диякони, аколіти та лектори повинні виконувати функції, визначені кожному з них. Варто докласти зусиль, щоб у відправі прийняла участь якомога більша кількість вірних.

Якщо ж відправа закриття у конкафедральному соборі співпаде в часі з відправою у кафедральному соборі, то в ній повинен головувати єпископський делегат.

Євхаристійна відправа

4. Відправа закриття надзвичайного Ювілею загалом є євхаристійною відправою дня Господнього. Якщо єпископ вважатиме це слушним, можна використати формуляр Меси подяки Богові (№ 50) з розділу «Меси і молитви різних потребах» Римського Месалу, с. 1234. Натомість читання повинні залишитися з XXXIII неділі Звичайного періоду, рік В.

Подяка

5. Відмовивши молитву після Причастя, єпископ складає подяку Богові за благодаті Ювілейного Року і закликає зібрання теж дякувати Господу. Для співу найкраще використати Magnificat, спів подяки Пресвятої Діви Марії та Церкви.

ЗАКРИТТЯ ЮВІЛЕЮ

ВСТУПНІ ОБРЯДИ

6. У XXXIII неділю Звичайного періоду вірні о визначеній годині збираються у кафедральному соборі.

7. Єпископ, співслужителі і диякони, одягнувши шати зеленого кольору, йдуть процесією до вівтаря. Хор і вірні співають разом гімн Ювілею.

8. Віддавши честь вівтареві, єпископ йде до кафедри і, обернувшись до вірних, мовить: **В Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.**

Вірні відповідають:

Амінь.

Потім звертається до них з привітанням:

**Милосердя Отця,
мир від Господа нашого Ісуса Христа
і сопричастя в Святому Духові
нехай будуть з усіма вами.**

Вірні відповідають:

І з духом твоїм.

9. Єпископ впроваджує зібрання у відправу такими або подібними словами:

Ось і закінчується ювілейний рік. Ми отримали в цей надзвичайний час багато благодатей і милосердя. У цій євхаристійній відправі ми прагнемо вознести до Отця нашу пісню вдячності за дари, якими він так щедро нас обдарував. Тож іще раз, перед тим, як приступити до звершення цих святих тайн, благаймо про бальзам милосердя, визнаючи нашу гріховність і щирим серцем пробачаючи один одному.

10. Після короткого мовчання диякон або інший відповідний служитель мовить або співає наступні заклики:

Господи, Ти наказуєш нам пробачати один одному перед тим, як ми прийдемо до Твого вівтаря, помилуй нас.

Вірні відповідають:

Помилуй нас.

Христе, Ти благав на хресті про прощення для грішників, помилуй нас.

Вірні відповідають:

Помилуй нас.

Господи, Ти довірив Церкві нести примирення, помилуй нас.

Вірні відповідають:

Помилуй нас.

11. Єпископ закінчує:

Нехай помилує нас Бог Всемогутній і, відпустивши наші гріхи, приведе нас до вічного життя.

Вірні відповідають:

Амінь.

12. Потім наступає спів Слава во вишніх Богу. Далі Меса слідує звичним порядком.

ОБРЯДИ ЗАКІНЧЕННЯ

13. Відмовивши молитву після Причастя, єпископ закликає зібрання подякувати нашому Господу за духовні плоди Ювілейного Року такими або подібними словами:

(Брати і сестри!)

З великою радістю дякуймо Богу, Отцеві нашого Господа Ісуса Христа, що в цьому році благодаті Він обдарував нас усяким духовним благословенням у Христі. Він усім нам дав дорогоцінний дар благодатей милосердя і навернення. Тож закликаю виразити нашу віру і нашу вдячність словами Пресвятої Діви Марії, нашої Матері. Оспівуючи Боже милосердя, яке шириться з покоління на покоління, просімо, щоби Бог і надалі благоволив вилити його на весь світ – як росу на світанку.

14. Єпископ разом з вірними співає Magnificat:

Величає душа моя Господа, *

І радіє дух мій у Богові, Спасителі моєму,

Бо Він зглянувся на покору слугині своєї; *

Ось бо віднині блаженною зватимуть мене всі покоління,

Бо вчинив мені велике Сильний, *

І святе Його Ім'я,

І з роду в рід Його милосердя *

Для тих, хто Його боїться.

Він виявив силу свого рамена, *

Розсіяв гордих думками сердець їхніх,

Скинув могутніх з престолів *

І підняв угору покірних,

Голодних благами наситив, *
А багатих ні з чим відправив
Він пригорнув Ізраїля, слугу свого, *
Згадавши милосердя,

Як і проголосив батькам нашим – *
Авраамові та роду його аж до віку!

Слава Отцю, і Сину, Богові доброму *
І в божестві Їм рівному Духові Святому.
Як було на початку, і завжди, і нині, *
Хай славиться навіки в Трійці Бог єдиний.

15. Після закінчення співу диякон мовить:
Схиліть ваші голови для благословення.

16. Потім єпископ з руками, простягненими над вірними, мовить наступну молитву:
Яви нам, Господи, Твоє милосердя
і прибудь з допомогою своїм вірним,
котрі сповідують Тебе Творцем і Господом,
віднови уділене їм життя і відновлене збережи.
Через Христа, Господа нашого.

Вірні відповідають:
Амінь.

Благословення Всемогутнього Бога,
Отця, ✠ і Сина, ✠ і Святого ✠ Духа,
нехай зійде на вас і залишиться назавжди.

Вірні відповідають:
Амінь.

17. Після благословення диякон розсилає вірних. Можна використати наступне формулювання:

Будьте милосердні, як Отець ваш милосердний.
Ідіть з миром Христовим.

Вірні відповідають:
Богу подяка.